

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 115g/2025

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 72 alin. (1) din Legea
insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012

(raportul administratorului insolvabilității)

CHIȘINĂU
22 ianuarie 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea dlui Cristian Rotaru, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 19 mai 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 22 ianuarie 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 72 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl avocat Tudor Buhnaci, în interesele dlui Nicolae Bostan, administrator al insolvenței al Întreprinderii interraionale de stat „Acva-Nord”, parte în dosarul nr. 2i-2/1/2025, pendinte la Judecătoria Soroca, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecătoare Olga Jamba, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Printr-o hotărâre din 5 februarie 2016, Curtea de Apel Bălți a constatat insolvența debitorului *Acva-Nord*, a intentat procedura de insolvență și a desemnat-o în calitate de administrator al procesului de insolvență pe dna Elvira Cotun.

4. Printr-o hotărâre din 19 septembrie 2018, Judecătoria Soroca a confirmat planul procedurii de restructurare a debitorului *Acva-Nord* și l-a desemnat în funcția de administrator al planului pe dl Nicolae Bostan.

5. La 14 februarie 2025, Serviciul Fiscal de Stat a depus, potrivit articolului 68 alin. (10) din Legea insolvenței, o contestație împotriva măsurilor întreprinse de administratorului insolvenței *Acva-Nord*.

6. În cadrul ședinței de judecată, dl avocat Tudor Buhnaci a ridicat, în interesele dlui Nicolae Bostan, administrator al insolvenței *Acva-Nord*, excepția de neconstituționalitate a articolului 72 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

7. Printr-o încheiere din 5 mai 2025, Judecătoria Soroca a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20
Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Articolul 26
Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

9. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 sunt următoarele:

Articolul 72
Raportul administratorului/lichidatorului

„(1) La finele fiecărei proceduri, dar nu mai rar decât o dată în trimestru, administratorul/lichidatorul prezintă instanței de insolvență un raport despre modul în care și-a îndeplinit atribuțiile, precum și o justificare a cheltuielilor de administrare a procedurii sau altor cheltuieli efectuate din patrimoniul debitorului. Baza de raportare cuprinde 3 luni de activitate, raportul putând cuprinde mai multe luni.

(1¹) Raportul indicat la alin. (1) va include informații cu privire la:

a) valorificarea bunurilor din masa debitoare, anexându-se actele juridice încheiate în acest sens;

b) încheierea, modificarea sau încetarea altor acte juridice la care debitorul este parte, anexându-se actele încheiate și actele de modificare;

c) situația încasărilor și plăților;

d) situația litigiilor pendinte;

e) volumul activităților executate în perioada de raportare, numărul de specialiști atrași în procedură și cheltuielile privind remunerarea acestora;

f) alte chestiuni apărute în perioada de raportare, care sunt relevante pentru procedura de insolvență.

(2) La cererea comitetului creditorilor, a adunării creditorilor sau a oricărui creditor, precum și la cererea reprezentantului debitorului, în cazul debitorului care este întreprindere de stat/municipală sau societate comercială cu capital public sau majoritar public, administratorul/lichidatorul prezintă explicații, informații sau rapoarte despre starea de lucruri, administrarea masei debitoare sau despre situația financiară a debitorului.

(3) La încheierea atribuțiilor, administratorul/lichidatorul este obligat să prezinte adunării creditorilor un raport final în care să fie consemnate situația masei debitoare și rulajul mijloacelor bănești de pe conturile de acumulare.

(4) Până la ședința adunării creditorilor, instanța de insolvabilitate verifică raportul final al administratorului/lichidatorului. Instanța face o mențiune despre faptul că raportul final este examinat și prezentat participanților la procesul de insolvabilitate spre informare, împreună cu documentele justificative și cu obiecțiile comitetului creditorilor, dacă acesta este constituit.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul sesizării reclamă neclarități ale prevederilor contestate care se referă la frecvența raportării de către administrator/lichidator către instanța de insolvabilitate despre modul în care și-a îndeplinit atribuțiile.

11. În acest sens, autorul excepției susține că dispozițiile atacate îi impun administratorului insolvabilității/lichidatorului o obligație de raportare fără a delimita exact durata, conținutul și frecvența acesteia, fapt care îl situează într-o poziție de incertitudine procedurală în care nu poate anticipa în mod rezonabil reacția instanței sau a creditorilor. În consecință, dreptul la apărare este golit de conținut, iar principiul contradictorialității devine iluzoriu, încălcându-se exigențele articolului 26 din Constituție, precum și ale articolelor 6 și 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

12. De asemenea, în opinia autorului, obligația de raportare nu este previzibilă și nu este proporțională, deoarece produce efecte procesuale și patrimoniale semnificative fără un cadru legal clar definit.

13. Prin urmare, autorul sesizării consideră că dispozițiile contestate contravin articolelor 20, 26 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea insolvabilității, ține de competența Curții Constituționale.

16. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte în proces. Astfel, Curtea constată că excepția este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

17. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 72 alin. (1) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012. Curtea constată că norma contestată nu a făcut anterior obiect al controlului constituționalității.

18. Având în vedere că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în cadrul examinării unei contestații împotriva măsurilor întreprinse de administratorul insolvabilității, Curtea admite că instanța ar putea aplica prevederile criticate în cauza în care a fost ridicată excepția.

19. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului

sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 58 din 6 iunie 2024, § 25).

20. Autorul excepției susține că prevederile contestate contravin articolelor 20 (*accesul liber la justiție*), 26 (*dreptul la apărare*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

21. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că articolul 54 din Constituție nu poate fi invocat de sine stătător. Pentru a fi incident, autorul trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție. Abia în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței, Curtea poate aplica prevederile acestui articol (a se vedea DCC nr. 50 din 2 mai 2023, § 21; DCC nr. 90 din 25 iulie 2023, § 19).

22. Referitor la incidența articolelor 20 și 26 din Constituție, autorul sesizării a susținut că prevederile contestate îi impun administratorului insolabilității/lichidatorului o obligație de raportare fără a delimita exact durata, conținutul și frecvența acesteia, fapt care îl plasează într-o situație de incertitudine procedurală în care nu poate anticipa în mod rezonabil reacția instanței sau a creditorilor.

23. Din analiza coroborată a legislației, Curtea observă că, deținând prerogativa constituțională de a reglementa prin lege organică competența instanțelor de judecată și procedura de judecare a cauzelor (a se vedea articolul 115 alin. (4) din Constituție), legislatorul a prevăzut: (i) pe de o parte, competența administratorului insolabilității de a întreprinde acțiunile necesare pentru a păstra, majora și valorifica cât mai eficient masa debitoare pentru executarea cât mai deplină a creanțelor creditorilor (articolul 68 alin. (2) din Legea insolabilității); (ii) iar, pe de altă parte, competența instanței de insolabilitate de a supraveghea îndeplinirea atribuțiilor de către administratorul insolabilității și de a-i solicita oricând explicații sau un raport despre starea de lucruri și despre administrarea masei debitoare (articolul 67 alin. (1)). Concomitent, legislatorul a instituit o obligație periodică (o dată în trimestru) a administratorului insolabilității de raportare a modului în care și-a îndeplinit atribuțiile, cum își justifică cheltuielile de administrare a procedurii și patrimoniului debitorului, precum și, după caz, de a prezenta rapoarte asupra situației financiare, a tabloului patrimonial al debitorului și perspectivele de realizare a planului procedurii de restructurare (a se vedea articolele 72 alin. (1) și 211 alin. (4) din Legea insolabilității).

24. Având în vedere prevederile contestate, dar și alte prevederi relevante menționate *supra* la § 23, legislatorul a stabilit o bază temporală de raportare de 3 luni de activitate, corespunzătoare perioadei unui trimestru. Totuși, la întocmirea raportului, administratorul insolabilității/lichidatorul are discreția legală să se refere nu doar la lunile de activitate care constituie baza de raportare. Prin textul „raportul putând cuprinde mai multe luni” din articolul 72 alin. (1) teza a II-a din Legea insolabilității, legislatorul i-a permis administratorului/lichidatorului să includă și alte perioade de referință în raportul prezentat instanței de insolabilitate, relevante pentru monitorizarea evoluției și a dinamicii procesului de insolabilitate, cum ar fi, de exemplu, o analiză comparativă a perioadelor și totalitatea acțiunilor întreprinse. De asemenea, raportarea periodică asigură o reflectare cât mai exactă și actualizată a situației patrimoniale a tuturor participanților la procesul de insolabilitate, în funcție de etapa de desfășurare a procedurii.

25. Curtea notează că legislatorul a instituit obligația profesională a administratorului insolabilității de raportare în scopul asigurării unei bune administrări a procesului de insolabilitate în ansamblu, precum și în scopul

responsabilizării acestuia, care, în virtutea statutului său, trebuie să acționeze cu diligența unui bun profesionist (a se vedea articolul 68 alin. (1) din Lege). Îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor profesionale, precum și producerea unor repercusiuni negative pentru creditorii și/sau pentru debitorul insolubil, pot conduce la angajarea răspunderii administratorului insolvenței/lichidatorului pentru prejudiciul cauzat (a se vedea articolul 73 din Lege).

26. Din argumentele sesizării Curtea nu a putut identifica în ce măsură dispozițiile atacate afectează drepturile fundamentale ale autorului de acces liber la justiție și la apărare. Prin urmare, articolele 20 și 26 din Constituție nu sunt incidente.

27. De altfel, Curtea constată că în sesizarea formulată autorul excepției abordează, în esență, aspecte referitoare la interpretarea și aplicarea prevederilor legale, nu la constituționalitatea acestora. Curtea reiterează că aspectele legate de interpretarea și de aplicarea legii nu țin de competența Curții Constituționale (a se vedea DCC nr. 78 din 4 iulie 2024, § 38; DCC nr. 34 din 13 martie 2025, § 23). Această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată.

28. Pentru că nu s-a demonstrat incidența unui drept fundamental prevăzut de Constituție, Curtea notează că nici articolul 54 din Constituție nu devine incident.

29. Pe baza celor menționate, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2), (3) lit. d) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea nr. 115g/2025 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 72 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl avocat Tudor Buhnaci, în interesele dlui Nicolae Bostan, administrator al insolvenței la Întreprinderea interrațională de stat „Acva-Nord”, parte în dosarul nr. 2i-2/1/2025, pendinte la Judecătoria Soroca, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 22 ianuarie 2026

DCC nr. 7

Dosarul nr. 115g/2025